

Pfv.IV.21.773/2015/9.szám

A Kúria a személyesen eljáró felperesnek a Dr. Nagy Judit Csilla Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Nagy Judit Csilla ügyvéd) és a Dr. Törőcsik Tamás ügyvéd által képviselt alperes ellen személyiségi jog megsértése miatt a Veszprémi Törvényszéken 7.P.20.825/2013. számon indult és a Győri Ítéltábla Pf.I.20.207/2014/7/I. számú jogerős ítéletével befejezett perében az alperes által 34. sorszámmal előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán, tárgyaláson meghozta a következő

i t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

A le nem rótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az alperes köteles az államnak külön felhívásra megtéríteni.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A jogerős ítélet által megállapított tényállás értelmében a peres felek a .. szám alatti tízlakásos sorház lakói. Az ingatlanhoz tartozó telek szövetkezeti tulajdonban állt, a szövetkezet megszűnése folytán a törvényszéken folyamatban lévő vagyonrendezési eljárás befejezéséig a tulajdoni helyzet rendezetlen volt. A .. felől a tulajdonostársak osztatlan közös használatában álló udvaron, illetve úton közelíthetőek meg a lakások és a gépkocsitárolók. A telek a lakóépület déli oldalán lévő része használat szempontjából megosztott, ezen a részen az egyes tulajdonostársak kizárólagos használatában álló kertrészletek találhatók. Az alperes 2011 novemberében a lakásának konyhájában folyamatosan üzemelő kamerát szerelt fel, amely a lakás

megközelítésére szolgáló utcafronti közös használatú udvart és utat figyelte. 2012 nyarán az alperes lakása déli oldalán, a hátsó kertben további két kamerát helyezett el, amely a kizárólagos használatában álló területen kívül a felperes kizárólagos használatában lévő kertrészre is rálátott, azt folyamatosan megfigyelte. Amennyiben a kamera ezeken a területeken mozgást észlelt, bekapcsolt és a teljes látóteréről felvételt készített. A beállításon kívüli területen történő, de a kamera látókörébe eső területen érzékelt mozgás a kamerát nem kapcsolta be. A felvételek merev lemezen kerültek rögzítésre, mely több hónapi felvétel tárolására volt alkalmas. A felperes hozzájárulását az alperes a kamerák felszereléséhez és a fenti területek megfigyeléséhez, a felvételek elkészítéséhez és azok felhasználásához nem szerezte be.

A peres felek között a különböző hatóságok, illetve bíróságok előtt több eljárás volt, illetve van folyamatban. A felperes az általa az alperes hozzájárulása nélkül készített felvételeket több esetben becsatolta bizonyítási eszközként bírósági, illetve közigazgatási eljárásokban.

A felperes keresetében kérte, hogy bíróság állapítsa meg, hogy a felvételek hozzájárulása nélküli elkészítésével az alperes megsértette a magánlakáshoz fűződő személyiségi jogát, kötelezze az alperest a jogsértés abbahagyására és a felvételek megsemmisítésére. A felperes álláspontja szerint a felvételek részben az ő kizárólagos használatában álló kerti részről készültek, közös használatban lévő ingatlanrészek esetében sem megengedett a folyamatos megfigyelés, hiszen az a felperest, családtagjait és a hozzá érkező egyéb személyeket is érinti hozzájárulásuk nélkül. A felperes előadta azt is, hogy a kamerák olyan felvételeket is rögzítenek, a felperesi ingatlan olyan részeit is ábrázolják, amelyek nem tartozhatnak a különböző eljárásokban érvényesített igények bizonyítékai közé.

Az alperes jogalap hiányában a felperes keresetének teljes elutasítását kérte. A rendszer felszerelésének elsődleges indokaként először azt jelölte meg, hogy lakását, illetve családját kívánta megvédeni az illetéktelen behatolásoktól, másodlagosan pedig azt hangsúlyozta, hogy így kíván bizonyítékokat szerezni a felperes különböző eljárásokban tett valótlan állításainak cáfolatára. Az alperes álláspontja szerint a felvételek pótolhatatlan és más módon meg nem szerezhető bizonyítékokat szolgáltatnak a felperes különböző jogsértéseire. Az alperes hivatkozott arra is, hogy kizárólag mozgás észlelése esetén kapcsolnak be a kamerák, továbbá a felperes kizárólagos használatú kertrészéről nem készít felvételeket. Az alperes hivatkozott arra is, hogy az elkészült felvételeket csak és kizárólag hivatalos eljárásokban kívánja bizonyítékként felhasználni, azokkal semmilyen módon nem élt vissza.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes azzal, hogy a .. szám alatti ingatlan felperes kizárólagos használatában álló kertrészletét, valamint a lakás megközelítését szolgáló közös használati ingatlanrészt folyamatosan kamerával megfigyeli, a felperes személyéről, a kizárólagos használatában álló ingatlanról és a felperes ingóságairól képfelvételt készít, megsértette a felperes magánlakáshoz és képmáshoz fűződő személyiségi jogát.

Kötelezte az alperest a jogsértés (a megjelölt ingatlanrészek kamerás megfigyelése) azonnali abbahagyására és a felvételek 15 napon belüli megsemmisítésére a felek között folyamatban volt és folyamatban lévő bírósági és egyéb hatósági eljárásokban bizonyítékként már benyújtott fényképfelvételek kivételével. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Az elsőfokú bíróság a teljes le nem rótt illeték viselésére az alperest kötelezte.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában kifejtette, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékból megállapítható volt, hogy nem csupán közös használatú részeket, hanem a felperes kizárólagos használatában álló ingatlanrészt is megfigyelték az alperes által telepített kamerák. Utalt arra, hogy maga az alperes is úgy nyilatkozott, hogy mozgás esetén a kamera a látószögébe eső teljes területről képfelvételt készít és ezt hosszabb időn keresztül tárolja a rendszer. Kiemelte azt, hogy magánlakásnak minősül nem csak a szűkebb értelemben vett lakás, hanem a kert és az udvar is, függetlenül az ingatlan jogi jellegétől. Utalt arra is, hogy a bíróság nincs szorosan kötve a személyiségi jog megsértése megállapítása iránti kérelem esetén a konkrét jogcímhez, ezért vizsgálhatta a képmáshoz fűződő személyiségi jog megsértését is. Kifejtette az elsőfokú bíróság, hogy a magánlakáshoz és a képmáshoz fűződő jog alkotmányos alapjog, amely csak kivételes esetben korlátozható. A bírói gyakorlat szerint jogsértés bizonyításához a jog által védett magánérdek fűződhet, amely alapjogként korlátozhatja a magánlakáshoz és a képmáshoz fűződő jogokat. A megelőzni vagy dokumentálni kívánt jogsértéshez képest nem okozhat aránytalan sérelmet a képmás elkészítése. Ha nem következik be aránytalan sérelem, akkor a képmás készítése vagy felhasználása nem jogsértő, és perbeli bizonyítékként felhasználható. Az alapjogok ütközése kapcsán szükségesnek tartotta az ún. szükségességi és arányossági teszt elvégzését.

Ennek kapcsán kiemelte, hogy a jelen per keretei között nem vizsgálhatja, hogy az építésrendészeti vagy birtokvédelmi hatósági eljárásban, illetve közigazgatási nem peres eljárásban vagy birtokperben az érintettek mely tényállításai azok, amelyek nem valóságok. Arról sem dönthet, hogy a felek megvalósítottak-e birtoksértést vagy egyéb jogsértő magatartást. Az elsőfokú bíróság szerint a bizonyítékként való felhasználás lehetősége nem jelenthet

arra adott felhatalmazást, hogy az állítólagos birtokháborítás bizonyítása érdekében folyamatos megfigyeléssel, ellenőrizhetetlen felvételkészítéssel a magánélethez való jogot súlyosan zavaró módon készüljenek felvételek. Utalt arra, hogy a magánlakás sérthetetlenségéhez fűződő alapjogot sérti az, ha valaki abban a fenyegetettségben él, hogy más személy róla a saját lakásában, illetve a kertjében hozzájárulása nélkül kép- vagy hangfelvételt készíthet. Az elsőfokú bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy aránytalan és szükségtelen az alperes magatartása, mert más módon is lehetséges lett volna a különböző eljárásokban a bizonyítás, pl. eseti fényképek, felvételek készítésével.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet helybenhagyta és az alperest perköltség megfizetésére (le nem rótt illeték) kötelezte. A jogerős ítélet az elsőfokú eljárást illetően eljárási szabálysértést nem észlelt, megállapította, hogy az alperes által beszerezni kért iratok beszerzése ténylegesen megtörtént, a tanúbizonyítást pedig indokoltan mellőzte az elsőfokú bíróság, mert az indítványok a kamerák felszerelését megelőzően elhangzott felperesi állításokkal voltak összefüggőek. Rögzítette: a tanúval igazolni kívánt felperesi parkolás nem volt tárgya az eljárásnak, de bizonyítottsága esetén sem alapozta volna meg az alperesre kedvezőbb határozat meghozatalát. A jogerős ítélet indokolása azt is tartalmazta, hogy az ingatlanon belül a felperes és az alperes kizárólagos használatában álló területek határvonala és az ingatlan használati viszonyainak jogszerűsége nem tekinthető a felperes személyiségi jogi alapon előterjesztett keresete elbírálása előkérdésének. Az elsőfokú bíróság helyesen indult ki a jelenlegi tényleges használati viszonyokból. A jogerős ítélet bizonyítottan találta, hogy az alperes által felszerelt kamerák közül volt olyan, amely kizárólagosan a felperes által használt kertrészt is megfigyelt.

A jogerős ítélet indokolása tartalmazta azt is, hogy a személyiségi jogi per nem alkalmas más jogterületre tartozó jogviták eldöntésére vagy szakmai véleményezésére, ezért nem volt jelentősége annak, hogy az egyes eljárásokban a felperest elmarasztalták vagy megbírságozták, illetve mennyiben bizonyultak alaposnak a felperes által előterjesztett birtokvédelmi igények, illetve hogy a felperes által a büntető- vagy egyéb eljárás során tett nyilatkozatok valóságosak voltak-e vagy sem, mennyiben bizonyult a felperes szavahihetőnek. A jogerős ítélet megerősítette: az elsőfokú bíróság nem terjeszkedett túl a kereseti kérelmen, mert személyiségi jogi perben nincs szorosan jogcímhez kötve, így megállapítható volt a képmás védelméhez fűződő személyiségi jog megsértése is.

Az ügy érdemét illetően a jogerős ítélet egyértelműen arra az álláspontra helyezkedett, hogy ugyan felhasználható olyan felvétel

is bírósági vagy hatósági eljárásban, amely nem jogszerű körülmények között készült, de ez nem jelent arra felhatalmazást, hogy az állított birtokháborítás bizonyítása érdekében folyamatos megfigyeléssel, ellenőrizhetetlen felvételkészítéssel a magánéletet súlyosan zavaró módon lehetőség nyíljon jogsértő módon történő felvétel készítésére. Hozzájárulás hiányában szomszédok között az időben és térben, kontroll nélküli folyamatos felvétel készítés az elengedhetetlenül szükségessé meghaladó mértékben korlátozza a felvétel készítője mellett élő szomszéd képmáshoz és magánlakás sérthetetlenségéhez fűződő személyiségi jogát. Az ilyen eljárás az azzal elérni kívánt céllal általában nem tekinthető szükségesnek és arányosnak.

Egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal abban, hogy az alperes által sérelmezett cselekmények döntően olyan jellegűek voltak, amelyek egyedi eseti felvételkészítéssel és azok felhasználásával a szükséges mértékben bizonyíthatóvá tették volna az alperes fenti eljárások során tett állításait. A jogerős ítélet arra az álláspontra helyezkedett, hogy a kamerák telepítése óta eltelt idő és a felperes perindítása közötti, továbbá az azóta eltelt hosszabb időszak is azt támasztja alá, hogy az alperes jogainak felperessel szemben történő megóvása végett a felperes által az ingatlanban végzett tevékenység ilyen jellegű tartós kontrollálása indokolatlan. A jogerős ítélet szerint az arányosság hiánya kapcsán kifejtettek miatt a felperes perbeli igényérvényesítése nem volt visszaélésszerűnek sem tekinthető. Azzal is foglalkozott a jogerős ítélet, hogy az objektív jogkövetkezmények alkalmazása nem okoz aránytalan sérelmet az alperesnek, mert a jövőre nézve sincs korlátozás abban a tekintetben, hogy a kizárólagos használatában lévő kertrész és kizárólag a közvetlenül a saját ingatlana előtti terület vonatkozásában betörésvédelmi céllal a kamera rögzítse az ott történő mozgást anélkül, hogy a felperes által kizárólagosan használt vagy a felperesi lakóingatlan előtti területen történéseket rögzítene.

A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben elsődlegesen kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett annak megváltoztatását és a keresetet elutasító ítélet meghozatalát, másodlagosan pedig az első- vagy másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását igényelte. A kérelem indokolása szerint jogellenességet kizáró körülmények állnak fenn a hivatkozott jogos védelmi helyzetre, illetve szükséghelyzetre is, amelynek során az általa tett intézkedések nem lépik túl a támadás elhárításához szükséges mértéket. A felperes állította, hogy semmilyen visszaélést a felvételekkel nem követett el, a felperes kizárólagos használatában lévő területekre a kamerák nem látnak át, ebben a körben a jogerős ítélet rosszul mérlegelte a rendelkezésre álló bizonyítékokat és

helytelenül indokolt.

A kérelem szerint sérelmes volt bizonyítási indítványának elutasítása, a fegyveregyenlőség elvének, a jóhiszemű eljárás követelményének megsértése, illetve a helyszíni tárgyalás mellőzése. Az alperes álláspontja szerint a felperes keresetindítása is joggal való visszaélésnek minősül. Kifogásolta azt is, hogy az eljáró bíróságok egyoldalúan elfogadták a felperes előadásait, nem vették figyelembe azt, hogy az alperes magának és családjának életét, testi épségét, saját magánéletét, becsületét és jóhírnevét védi a felvételek elkészítésével, a bizonyítás lehetőségének megszüntetése volt a felperes keresetindítási célja, amely önmagában is joggal való visszaélésnek minősül. A bíróságok álláspontjával szemben kifejtette, hogy fényképezéssel vagy más módon egyedi eszközökkel a kellő bizonyítás nem valósítható meg. Alperes kifogásolta azt is, hogy nem vették figyelembe a bíróságok azt, hogy a rendőrség, illetve ügyészség az általa folytatott gyakorlatot nem kifogásolta, illetve nem szerezték be a bíróságok az összes általa igényelt iratot. Álláspontja szerint azzal, hogy a felperesi jogsértések bizonyítása érdekében felvételt készít, nem okoz semmilyen aránytalan sérelmet a felperesnek.

A felperes a tárgyaláson előadott felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte, annak helyes indokaira való utalással.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan.

A Pp. 275. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban a Kúria a rendelkezésre álló iratok alapján dönt. A felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének helye nincs. A (2) bekezdés értelmében a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. Az állandó bírói gyakorlat szerint a felülvizsgálati eljárásban érvényesül a felülmérlegelés tilalma, azaz nincs helye a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének és értékelésének. Jogszabálysértést a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen vagy a logika szabályaival ellentétes mérlegelése alapozhat meg.

A jelen peres eljárásra a régi Ptk. (1959. évi IV. törvény) rendelkezéseit kell alkalmazni. A Ptk. 75. § (1) bekezdése értelmében a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani, ezen jogok a törvény védelme alatt állnak. A 82. § szerint a törvény védi a magánlakáshoz és a jogi személy céljaira szolgáló helyiségekhez fűződő jogot. A 80. § (1) bekezdése szerint a személyhez fűződő jogok megsértését jelenti a más képmásával vagy hangfelvételével kapcsolatos bármiféle visszaélés. A (2) bekezdés szerint képmás vagy hangfelvétel nyilvánosságra

hozatalához - a nyilvános közszereplés kivételével - az érintett személy hozzájárulása szükséges.

A jogerős ítélet helytállóan ítélte meg azt, hogy a személyiségi jogi perben a bíróság az előterjesztett jogcímhez nincs kötve, az hogy a bíróságok a képmással való visszaéléssel is foglalkoztak, nem jelentett a kereseten való túlterjeszkedést. Az alperes megalapozatlanul hivatkozott arra, hogy a felperes keresetindítása joggal való visszaélésnek minősülne. A Ptk. 5. § (1) bekezdése szerint a törvény tiltja a joggal való visszaélést. A (2) bekezdés szerint joggal való visszaélésnek minősül a jog gyakorlása, ha az a jog társadalmi rendeltetésével össze nem férő célra irányul, különösen, ha a nemzetgazdaság megkárosítására, a személyek zaklatására, jogaik és törvényes érdekeik csorbítására vagy illetéktelen előnyök szerzésére vezetne. Az alperes szerint a joggal való visszaélés azáltal valósulna meg a felperes részéről, hogy a keresetének való bírósági helyt adás megakadályozná az alperest abban, hogy más eljárásokban az általa készített felvételekkel bizonyítékot szolgáltatasson az eljáró bíróságoknak, illetve más hatóságoknak.

A Kúria szerint az eljáró bíróságok helytállóan ítélték meg azt, hogy a személyiségi jogok védelme tárgyában benyújtott kereset nem minősül joggal való visszaélésnek. Ez az igény nem ellentétes a jog társadalmi rendeltetésével és az alperes jogszerű magatartásra szorításának szándéka sem tekinthető joggal való visszaélésnek. Helytállóan állapították meg az eljáró bíróságok azt, hogy a folyamatos felvételkészítés és tárolás nem a bizonyítékok szolgáltatásának egyetlen lehetséges módszere más eljárások számára.

Arra is helytállóan hivatkoztak az eljáró bíróságok, hogy az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése értelmében az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható. Helytállóan állapították meg azt is, hogy a folyamatos megfigyelés, a kontroll nélküli adattárolás aránytalan az alperes által hivatkozott bizonyítékszerzés szükségletéhez képest.

Önmagában az a körülmény, hogy az állandó bírói gyakorlat valóban nem tekinti jogsértőnek azt, ha hivatalos eljárásban valaki olyan bizonyítékot használ fel, amelyet egyébként nem jogszerűen szerzett meg, nem jelent felhatalmazást az alperes számára folyamatos jogsértés elkövetésére, a bizonyíték megszerzésének jogsértő voltát a felhasználás esetleges jogszerűsége nem változtatja meg.

Az eljárás bíróságok a rendelkezésre álló bizonyítékok mérlegelésével azt is helytállónan ítélték meg a Kúria szerint, hogy igazolást nyert az, hogy a felvételek egy része a felperes kizárólagos használatában lévő ingatlanrészekre vonatkozott. Az alperes ugyanis maga nyilatkozott úgy a tárgyaláson, hogy mozgás észlelése esetén a kamera olyan területeket is belát, amely a felperes kizárólagos használatába tartozik. Később ugyan az eljárás során már ezt tagadó nyilatkozatot tett, az eltérésnek azonban nem adta életszerű indokát. Abban is helytállónan foglaltak állást az eljárás bíróságok, hogy a bírói gyakorlat a magánlakás fogalmát kiterjeszti a lakáshoz kapcsolódó ingatlan területére is.

Összességében megállapítható volt tehát, hogy az alperes nem rendelkezik olyan jogszabályi felhatalmazással, amely lehetővé tenné számára a felperes magánélete egy részének folyamatos kontroll alatt tartását, folyamatos felvétel készítését a felperes hozzájárulása nélkül. Az nem volt vitatott a peres eljárás során, hogy az alperes ilyen hozzájárulást bizonyítani nem tudott, a felperes személyes hozzájárulását egyéb tulajdonostársak nyilatkozata nyilvánvalóan nem pótolhatja. A peres felek között kialakult áldatlan helyzet, a szomszédok közötti különböző viták nem minősülnek az alperes oldalán jogos védelmi helyzetnek vagy sürgősségi helyzetnek.

A jogerős ítélet azt is helytállónan tartalmazta, hogy a személyiségi jogi per a jogrendszerben elfoglalt helyénél, szerepénél fogva eleve nem alkalmas bármely más jogterületre tartozó jogvita eldöntésére, de még szakmai véleményezésére sem. Nem feladata a jelen eljárásban annak megítélése, hogy más hatóságok előtt vagy más bíróság előtt folyó eljárásban mely fél előadása tekinthető szavahihetőnek, azokban az eljárásokban mely fél minősül pernyertesnek. Az alperes csupán utalást tett arra, hogy álláspontja szerint hiányzik a felperes perbeli jogképessége, erre vonatkozó bizonyítási indítványt azonban nem terjesztett elő, ezért azt a bíróságoknak nem kellett vizsgálniuk, mert egyéb adat az erre vonatkozó utalást nem támasztotta alá.

Mindezek alapján a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet jogszabálysértés nélkül, helytállónan állapította meg azt, hogy az alperes megsértette a felperes magánlakáshoz, illetve képmás védelméhez fűződő személyiségi jogait és helytállónan alkalmazta ennek igényelt objektív jogkövetkezményeit is. A jogerős ítélet megváltoztatására vagy a hatályon kívül helyezés mellett új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára való utasításra a Kúria nem látott alapot, ezért a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. A felülvizsgálati eljárásban pernyertesnek minősülő felperes perköltséget nem igényelt, ezért erről a Kúriának rendelkeznie nem kellett. Ugyanakkor a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket,

amelynek mértékét a Kúria az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése alapján állapította meg, az alperes köteles megfizetni a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

Budapest, 2016. február 17.

*Az aláírásban akadályozott dr. Mészáros Mátyás tanácselnök helyett:
dr. Baka András s.k. tanácselnök, dr. Pataki Árpád s.k. előadó
bíró, dr. Kovács Zsuzsanna s.k. bíró*

Vné

A kiadmány hitelével:

tisztviselő